

KUDOS AUDIO TITAN 707 LUIDSPREKERS

Wanneer u € 18.000,- aan een paar luidsprekers kunt besteden, mag u zich een gelukkig mens noemen. Vanzelfsprekend mag er voor zo'n serieus bedrag veel van de weergave worden verwacht en zou de aanwezigheid van de plezierfactor een absolute vereiste moeten zijn. Toch slaat bij de daarop volgende zoektocht waarschijnlijk al snel de schrik om het hart. Niet alleen door het besef dat alle belangrijke grote merken in dit prijssegment, één of zelfs meerdere modellen aanbieden. Maar ook doordat na verschillende luistersessies zal blijken dat een aanzienlijk deel van de luidsprekers, een opmerkelijke klankmatige overlapping of zelfs saaie uniformiteit bezit. Gelukkig bestaat hier sinds kort een passende remedie voor en wel uit de hoek van het in Nederland nog relatief onbekende Kudos Audio. Een afwijkende en zeer ervaren Engelse luidsprekerfabrikant, die behalve uitdagende onorthodoxe ideeën ook een interessant scala aan opmerkelijk veelzijdige modellen presenteert.

GO active!

Hoewel in deze test vooral de nadruk ligt op de top Titan reeks, vervaardigt het merk ook een serie minder extreme, lees vooral beter betaalbare modellen in de Cardea serie. Ontwerpen die ondanks hun lagere prijsstelling wel over dezelfde ontwerpdenkbeelden beschikken, maar qua constructie en techniek wat minder uitgesproken te werk gaan. Weer terug naar de Titan familie, blijkt deze naam opvallend goed gekozen. Titan of in Nederlands Titaan is namelijk een Grieks mythologisch wezen wat in gewoon spraakgebruik duidt op een reusachtig en geweldig krachtig persoon. De gelijknamige Kudos modellen mogen dan misschien (en gelukkig!) qua afmetingen niet reusachtig zijn, maar qua technologie en auditieve prestaties zijn ze dat zeker wel! Vooral doordat de bijzondere en afwijkende technologische voordelen, al vanaf het eerste moment evident zijn. Zelfs het op het eerste gezicht vrij basale lijnenspel blijkt na korte gewenning, opmerkelijk fraai en zelfs spannend te zijn. Eigenlijk is het best een verademing na al die bijna te gelikte modellen waarmee de markt inmiddels alweer sinds jaar en dag wordt overspoeld. Dat daarbij ook de materiaalkeuze en afwerking echt top zijn, lijkt dan bijna een quasi achteloze vanzelfsprekendheid.

Titan

Terug nu naar de in veel opzichten positief afwijkende Titan reeks. Feitelijk begint het al doordat ieder van de vier modellen met een los verkrijgbaar (analoog!) wisselfilter, zowel passief als actief kan worden aangestuurd! Een mogelijkheid die maar zelden door collega merken wordt aangeboden en naar later in het luisterdeel blijkt, opmerkelijke gehoormatige voordelen weet te bieden. Een tweede punt is de afwijkende technische implementatie door de inzet van het Isobaric principe voor het laag bereik. Simpel gezegd gaat het hierbij om twee achter elkaar geplaatste woofers, waarvan er één onzichtbaar binnen in de kast is geplaatst en die er samen voor zorgen dat het laag dieper doorloopt, beter is gedefinieerd en een lagere vervorming bezit. Kudos voegt daar trouwens nog een zeer nauwkeurig afgestemde baspoort aan de onderzijde aan toe. Dit om vooral het belangrijke 'leven' en zeggingskracht in de muziek te behouden. Geheel volgens de verwachting en door-dachte Kudos werkwijze, is er voor zo ongeveer iedere maat luisterruimte, systeemtype en (high-end) budget, een passend Titan model. De serie start bij € 9.995,- per paar (inclusief stands) voor de T505 monitor, stijgt naar € 11.995,- voor de kleine T606 vloerstaander. Terwijl de hier besproken T707 een uiterst serieus bedrag van € 17.995,- moet opbrengen. De serie stopt tenslotte bij de machtige en indrukwekkend presterende T808. Een model wat tevens het enige 2,5-weg systeem in de reeks is, want de andere drie modellen zijn allemaal gebouwd volgens het 2-weg principe. Een heel bewuste keuze wanneer ik tijdens de introductie van het merk in Nederland, Kudos eigenaar en ontwerper Derek Gilligan een interview afneem. 'De Titan serie is onze huidige top en bevat heel veel ontwerpfacetten die ik noodzakelijk vind bij het ontwerpen van werkelijk goede luidsprekers. Denk daarbij aan een nauwkeurig bepaald lijnenspel, inhoud, filosofie ■■■NEXT

en kastmaterialen. Ook de naar onze eigen specificaties bij Seas vervaardigde luidsprekerunits zijn van cruciaal belang. Ik heb daarbij gekozen voor natuurlijke materialen zoals textiel voor de softdome tweeter en papier voor de midwoofers en woofers. Terwijl ik liefst filterhellingen in het wisselfilter zo flauw als maar mogelijk houd. Ook de bewuste keuze voor het eenvoudige 2-weg principe komt hieruit voort. Want zelfs bij een relatief eenvoudig 3-weg ontwerp, ontstaan al snel kleine fasefouten die je nooit helemaal weg kunt krijgen. Dus hoe minder overgangen in het wisselfilter je nodig hebt en hoe minder stijl je hoeft te filteren, hoe puurder, meer faserein en vooral gehoormatig geloofwaardiger het eindresultaat zal kunnen zijn.

Go activ

'De nauwkeurig bepaalde kastvorm en inhoud, hebben samen met het Isobaric laagstelsel, de gekozen filtertopologie en natuurlijk de luidsprekerunits, veel invloed op de beoogde klanksignatuur. Bij Kudos heb ik het dan over het prikkelende gevoel wat je met name bij een live concert ervaart. Door de Isobaric configuratie hebben onze luidsprekers overigens wel wat meer vermogen nodig om goed op dreef te komen. Maar het zeer lineair verloopende impedantieverloop maakt het de versterker dan weer gemakkelijker. Om echter het maximale uit ieder Titan ontwerp te halen, heb ik ervoor gezorgd dat alle vier de modellen standaard en dus zonder enige meerprijs, zowel passief als actief kunnen worden aangestuurd. Daarbij wordt van topkwaliteit filtercomponenten (onder andere Mundorf en Clarity Caps) bij passief gebruik gemaakt, terwijl bij actieve aansturing is samengewerkt met Linn (Exakt), Devialet (Expert), Exposer (VXN) en Naim (SNAXO). Actief gebruik kan heel eenvoudig in werking treden, door het inwendige filter aan de buitenzijde met eenvoudige brugjes te passeren en de units te verbinden met bovengenoemde actieve scheidingsfilter oplossingen. De klankmatige voordelen kunnen hierdoor zelfs dermate groot uitvallen, dat er al snel bijna geen weg terug meer zal zijn.'

T707

Mooie woorden en zoete beloften maken mij nieuwsgierig naar het testproduct. Want wat krijg je eigenlijk voor deze forse som geld? Op het moment dat buitendienstmedewerkers Manu Claryns en Rowan Dernee van importeur Latham met de nodige krachtsinspanningen de loodzware dozen (> 50 kg) de trap naar mijn ondergrondse luisterruimte afdragen en de verpakking verwijderen, staan er het volgende moment een tweetal sterk afwijkende luidsprekers voor mij. Stoer en 'stealth achtig' is het eerste wat mij te binnen schiet en dat heeft behalve de afmetingen (105 cm hoog, 29,8 cm breed en 37 cm diep), vooral te maken met het fraaie lijnenspel. In de lichtere kleuren zoals walnoot, Tineo en satijn wit toont ook de breedte namelijk aanmerkelijk ranker. Terwijl alles zwart een maximaal robuuste uitstraling oplevert. Binnen deze belijning staan de weergevers mooi 'zwevend' op spikes en een losse massieve plint. Meteen hierboven bevindt zich een massief blank metalen deel wat behalve het ingegraveerde typenummer, ook zorgt voor een solide verbinding tussen de verschillende delen en tevens de naar beneden gerichte basreflexpoort huisvest. Hoog op de baffle zijn de SEAS Cresendo K3 29 mm softdome tweeter en de twee (waarvan één zichtbaar) 22 cm Seas woofers met dubbel gecoatete papieren conus en 39 mm spreekspoel

met koperen Faraday ring aangebracht. Mooi detail is de blank aluminium faseplug met het fraai gestileerde Kudos logo op de verder van enige franje gespeende voorzijde. Het geheel toont bijzonder verzorgd, alles sluit perfect op elkaar en de kwaliteit spat er daardoor aan alle kanten vanaf. Hoewel de achterzijde wat meer welvingen en montagecompartimenten toont, oogt het verder net zo opgeruimd als de voorzijde. Het aansluiten vindt op typisch Britse wijze middels banaanstekkers plaats en bevat het benodigde arsenaal aan aansluitmogelijkheden voor zowel passief als actief gebruik. Bij eerstgenoemde zijn de in- en uitgangen voor zowel het midden als hoog, doorverbonden met brug insteekcontacten.

Vorbereidingen

Terwijl een test in deze prijsklasse normaliter al extra inspanningen vergt omdat de kwaliteitsgrenzen vaak een heel stuk verder weg liggen, komt daar bij actief gebruik ook nog als extra een extern wisselfilter en één of meerdere eindversterkers voor de aansturing bij. Zoals u in de 'Go Activ' alinea al kon lezen, vallen de Kudos modellen op dit moment door vier merken aan te sturen. Maar doordat importeur Latham alleen Naim voert en deze fabrikant tijdens het Kudos fabrieksbezoek ook veel bij de ontwikkeling wordt betrokken, was de keuze niet moeilijk meer. Het wordt dus aanvullend een zeer complete Naim configuratie die zo ongeveer alles uit de T707 zou moeten krijgen wat er aan kwaliteit inziet. Om met de bron te beginnen is voor de Naim NDX 2 netwerkspeler met XPS DR voeding gekozen. Voor het passieve/actieve vergelijk staan twee NAP 250 stereo eindversterkers met een Naim Snaxo 362 actief analogo wisselfilter klaar. Terwijl als voorversterker de indrukwekkend goede, maar ook kostbare NAC 552 met de NAC 552 PS (DR) voeding in stelling is gebracht. Voor wie deze configuratie te complex en te kostbaar vindt, kan dit vergelijk ook met bijvoorbeeld een veel minder dure Supernait 3 geïntegreerde versterker en slechts één stereo NAP eindversterker worden gerealiseerd. Om het geheel echt helemaal in Naim stijl te houden, zijn tenslotte ook alle kabels van dit eigenzinnige Engelse merk afkomstig. De stroomkabels zijn de standaard exemplaren, de interlinks de beroemde SNAIC, terwijl als luidsprekerkabels de zo mogelijk nog beroemdere NAC A5's worden ingezet. Door het gebruik van door Latham zelf aangebrachte kleurstickers op zowel de eindversterkers als luidsprekers, is het voor mij mogelijk gemaakt om vlot tussen passief als actief om te kunnen schakelen.

Luisteren passief

Een grote en prestigieuze set en vooral één die in alles afwijkt van waar ik zelf normaliter naar luister. De start laat zich dus al raden en is vooral gericht om mij eerst drie dagen gebruikmakend van mij bekende muziek, te laten wennen aan alle nieuwe eigenschappen. Wat mij tijdens en na deze periode verder opvalt, is dat de Kudos T707 luidsprekers een enorm wijds inzicht gunnen in de klankmatige Naim eigenschappen anno 2020! Dus al het moois wat we inmiddels kennen van de laatste generatie, wordt hier werkelijk maximaal geëta-

leerd. Vertaald naar muziek is dat spontaniteit, timing, spelplezier van de muzikanten en een opvallende betrokkenheid. Toch wordt het dit keer ook aangevuld met een enorm gemak, een opvallend lage vervorming en vooral ongekend breed uitgemeten dynamische contrasten. Deze laatste moet u niet zien dat je jezelf de hele tijd rot schrikt van de klappen en pulsen, als veel meer dat de weergave die fijne prikkelende betrokkenheid bezit die uitnodigt om heel lang en met veel plezier te luisteren. De muziek blijft als het ware continu onderhoudend en vooral spannend. Het afstraalgedrag van de T707's blijkt daarbij bovengemiddeld goed in orde. Want waar je ook staat of zit, de balans en centering (het geluid vertrekt vanuit een stabiel punt tussen de luidsprekers) is altijd aanwezig. Hierdoor is indraaien niet meer nodig en ontstaat een extra breed en groots stereobeeld. Een heel sterk en voor velen fijn aspect, zeker bij een groter model, is dat de luidsprekers opmerkelijk dicht bij een achterwand

kunnen worden geplaatst. Zelfs dan is de weergave vrij van boem of valse nadruk en kan genoten worden van echt fraai laag wat niet alleen diep gaat (25 Hz), maar ook uitstekend is gedefinieerd en mooi naturel van klankkleur is.

Muzikale voorbeelden passief

Met dit in het achterhoofd ga ik van start met het super strak geproduceerde *Two Against Nature* van Steely Dan en geniet van de dichte, maar zeer goed geproduceerde droge mix waarin ieder geluidje en instrumenten als uit het niets naar voren komen. Indrukwekkend is dat de Kudos weergevers heel mooi de zo goede timing aspecten van de Naim aansturing zo treffend doorgeven. Grote klasse en zonder daar verder teveel eigen nadruk op te leggen. Wanneer ik vervolgens doorschakel naar de pulserende elektropop of Balkan house van het Belgische duo IJsbrand De Wilde en Gert Beazar beter bekend als Stavroz, gaat het dak er nog verder af. Zeker met het mysterieus opbouwende *The Finishing*, kan ik een serie huivering en kippenvel niet langer onderdrukken en geniet met volle overgave van deze soms bizarre muziek. En of het nu het brede scala aan klankkleuren, het enorm rijke en volle laag of de opmerkelijk organische elektronische geluiden zijn. Deze Titan 707 overtuigd hier met iedere noot. Zijn er dan geen kanttekeningen te plaatsen? Hmm, niet als minpunt, maar wel als typerende eigenschap. Denk daarbij aan de basissignatuur van merken als Neat Acoustics, PMC, ProAc en Tannoy. Dus een spontane en energieke weergave die ietwat naar de droge kant neigt en directheid boven een meer diffuse presentatie zet.

Luisteren actief

Dit is voor mijzelf behoorlijk nieuw terrein en er moeten in dit geval ook best de nodige wijzigingen in het systeem worden doorgevoerd. Zo moeten de insteekcontacten die zich bij passief gebruik aan de achterzijde van de T707's bevinden, nu worden verwijderd en komt Naim Snaxo 362 actieve wisselfilter, evenals een tweede NAP 250 eindversterker in de signaalweg. Meteen buigt de laagweergave actief typisch om richting nog strakker en meer gecontroleerd. Daarbij neemt de belastbaarheid evenals de focusering nog verder toe en zullen luisteraars die een studio achtige weergave wensen, enorm gaan glunderen. Maar doorgaans is er ook een 'duistere' keerzijde en dat is dat er vaak bij dit soort configuraties, een soort van elektronische en artificiële gloed over de weergave komt. Het kan zeker appetijtelijk klinken, maar het gevoel in de muziek neemt dan soms zelfs fors af. Eén en ander heeft te maken doordat je bij 'normaal' ingebouwd actief, ook meteen vastzit aan de ingebouwde (vaak klasse-D) versterkers. Maar ziehier de Kudos/Naim oplossing. Want hier is het scheidingsfilter een afzonderlijk apparaat en kan er dus gelukkig wel zelf voor een bepaald model eindversterker(s) worden gekozen! Wanneer ik daadwerkelijk ga luisteren, hoor ik hier vooral de voordelen van actief en bijna geen enkele van de nadelen. Ja, er is nog wel meteen de signatuur van actief, maar het is niet meer artificieel. Actief uit zich hier door een weergave die uitblinkt door een nog strakker laag, meer controle in het diepste laag en een totaalindruk die zowel meer lichtvoetiger als open is. Ook is er sprake van een nog betere timing en hogere accuratesse. Dus passief is hier zeker niet behelpen, maar actief is pas echt waarneembaar tot welke grote hoogte deze weergevers in staat zijn.

BENDER HIFI ARNHEM - DAMIAN JANSEN EN HAROLD STRIK

Erg plezierig is daarbij dat de weergave nu eens niet op de mainstream weergave van veel andere merken lijkt, maar vooral zijn eigen koers vaart.

Muzikale voorbeelden actief

Natuurlijk start ik als vergelijk weer met de eerste twee voorbeelden en wordt echt geraakt door de heerlijke toegenomen kernachtigheid en zeggingskracht van de muziek. Oh, als je er gevoelig voor bent, kun je best wel horen dat er toch wat meer elektronica in de signaalweg zit. Dus de rijkdom aan klankkleuren en de typische organische gelaagdheid, lopen een paar streepjes terug. Maar ga je daaraan voorbij, wat opvallend gemakkelijk gaat, heeft het in dit geval alleen maar (grote) voordelen. Hoewel deze Kudos Titan's 707 weergevers zich voor alle stijlen lenen, is het o zo verleiding om eens compleet uit je dak te gaan met elektronische muziek. Dat doe ik dan ook met Infected Mushroom en hun expressieve topalbum B.P. Empire. Wanneer ik start met het trance nummer *Neververland*, kijk ik met het toenemen van het volume met steeds sterkere ongeloof naar de toch niet gigantisch grote luidsprekers. Eindversterkers van 2 x 80 Watt, een 2-weg luidspreker en dan dit?! Het grenst bijna aan het ongelofelijk en is zeker in technische zin, een grote triomf en bevestiging voor de denkbeelden van ontwerper Derek Gilligan. Dat het zeker niet alleen maar ultra pulserend 'stampwerk' hoeft te zijn, bewijst het alweer uit 1993 stammende Puccini's Cafe van Neerlands meester gitarist Jan Akkerman. Het genieten begint hier al met het prachtig gelaagde en opvallend goed klinkende gelijknamige titelnummer, waarbij ik mij wederom verbaas over de opvallend goede weergave. Toch is het dit keer niet het immer mooie laag wat opvalt, maar vooral het volkomen van de kasten losmakende ruimtebeeld. Wanneer vervolgens alle gitaar- en keyboard partijen samen met de percussie zich opmaken voor een bijna voyeuristisch aandoende muzikale climax, heeft het paar zich wat mij betreft voldoende bewezen. Echte topspeakers die een zeer interessant alternatief en tevens reële dreiging vormen voor de gevestigde orde.

Conclusie

Producten die zowel anders, eigenwijs als ook nog eens zo

BENDER HIFI ARNHEM

goed zijn geconstrueerd als deze Engelse Kudos T707, zijn met een lantaarntje te vinden. Houdt echter wel rekening met een (korte) gewenningsperiode. Dit zowel qua vormgeving, uitstraling als weergave. Want dit stoere merk doet (bewust) alles heel anders. Anders qua techniek, maar ook anders qua technische implementatie en muzikale benadering. Niet zo vreemd als de ontwerper zelf muziekinstrumenten bespeeld en een weergave zoekt die in een huiskameromgeving zoveel mogelijk een liveconcert kan benaderen. De Titan serie is de topserie van Kudos en deze T707 het één na topmodel. Het T808 topmodel gaat zondermeer nog een stukje verder bij fors grotere afmetingen en tegen een fors hogere prijs. Als je dat afzet tegen de nog steeds huiskamervriendelijke maten van de T707 en de hoge maar voor de geboden kwaliteit best schappelijke prijs, dan wordt de perceptie toch meteen wezenlijk anders. Ja, het systeem kan keurig zacht en ook dan is nog alles in balans, maar ik kan niet ontkennen dat meer dan gemiddeld plezier maakt, wanneer met een satanische grijns het volume alsmaar verder wordt opgedraaid. Dan komt het beest naar buiten en onderscheidt de weergave zich steeds verder van de grote massa. Hoewel actief het beste uit het ontwerp naar boven haalt, is een passieve start zeker ook niet te versmaden. Het is ook dan gehoormatig dezelfde luidspreker, maar dan allemaal net wat nonchalanter en feitelijk op plezierige wijze wat 'slordiger' en minder precies. Voor wie ook deze T707 nog een maatje te groot is, zijn er ook de vloerstaande T606 en monitor T505. Allemaal uit hetzelfde hout gesneden en allemaal zowel passief als actief aan te sturen. Aanbevolen voor iedere rechtgeaarde muzikliefhebber.

Tekst: Werner Ero

Fotografie: Kudos Audio & Werner Ero

PRIJZEN		
KUDOS AUDIO T505	PER PAAR	€ 9.995,-
KUDOS AUDIO T606	PER PAAR	€ 11.995,-
KUDOS AUDIO T707	PER PAAR	€ 17.995,-
KUDOS AUDIO T808	PER PAAR	€ 29.995,-

LATHAM AUDIO, TEL: 013-5082411
E-MAIL: INFO@LATHAM.NL, WWW.LATHAM.NL